

Dr inż. Krzysztof Rzymkowski

SEREN – POLSKA

ENERGETYKA JĄDROWA W STOWARZYSZENIU ELEKTRYKÓW POLSKICH

Association of Polish Electricians and Nuclear Energy

STRESZCZENIE: W opracowaniu przedstawiono historię działalności Stowarzyszenia Elektryków Polskich na rzecz rozwoju energetyki jądrowej.

ABSTRACT: The paper presents the Association of Polish Electricians' (SEP) past achievements in nuclear energy development.

Słowa kluczowe: energetyka jądrowa

Key words: nuclear energy

1. Wstęp

Stowarzyszenie Elektryków Polskich było jedną z niewielu organizacji popierających czynnie rozwój energetyki jądrowej w Polsce. Od czasu, gdy w latach siedemdziesiątych pojawiła się w Polsce możliwość budowy elektrowni jądrowej działacze Stowarzyszenia byli zaangażowani w promowaniu działań przygotowujących polski przemysł do udziału w realizacji tego trudnego technologicznie zadania. W latach osiemdziesiątych Stowarzyszenie Elektryków Polskich i Polskie Towarzystwo Nukleonowe były organizatorami kilku międzynarodowych konferencji promujących energetykę jądrową. Przedstawiając jej zalety, innowacyjność technologiczną, szczególną uwagę poświęcono modyfikacją części konwencjonalnej elektrowni. Zdołane wówczas doświadczenia zostały wykorzystane przez polskie firmy później na licznych budowach elektrowni jądrowych zagranicą. Jednakże reprezentantom SEP w Komisji Rządowej nie udało się przekonać jej członków o szkodliwości zaniechania dalszej budowy rozpoczętej w latach osiemdziesiątych elektrowni jądrowej w Żarnowcu. Oprócz ogromnych strat finansowych doprowadziło to do rozproszenia przygotowanej kadry specjalistów mających

uruchomić i eksploatować elektrownię jądrową. Zasili oni ośrodki zagraniczne.

Mimo tego niepowodzenia, stojąc na stanowisku, że energetyka jądrowa jest przyszłością elektroenergetyki, na początku lat dziewięćdziesiątych powołano w SEP Komitet Energii Jądrowej.

2. Komitet Energii Jądrowej - KEJ

Pierwszym przewodniczącym w latach 1999 - 1996 Komitetu został prof. Jacek Marecki, od roku 1996 do 2011 przewodniczącym był prof. Zdzisław Celiński. Obecnie przewodniczącym jest prof. Józef Paska. Głównym celem KEJ jest przekonywanie społeczeństwa do szerokiego wykorzystania energii jądrowej w różnych dziedzinach gospodarki a przede wszystkim w elektroenergetyce. Zadanie to jest realizowane poprzez:

- organizowanie konferencji, seminariów, szkoleń
- udział w debatach publicznych
- wygłaszanie referatów, odczytów
- działalność informacyjną z wykorzystaniem środków masowego przekazu

- publikowanie artykułów, broszur, książek
- opiniowanie dokumentów dotyczących energetyki jądrowej
- przygotowywanie nowych propozycji i opracowywanie planów ich realizacji

Komitet Energii Jądrowej SEP zrzesza ludzi o różnych zawodach i nie koniecznie będących członkami SEP. Początkowo wielu z nich było zaangażowanych w rozpoczętą budowę elektrowni jądrowej. Jedynym wspólnym celem było przygotowanie społeczeństwa do akceptacji tego sposobu wytwarzania energii elektrycznej.

2.1 Organizowanie konferencji, seminariów, szkoleń

W latach 1996 – 2006 SEP (KEJ) przy współpracy z innymi organizacjami lub samodzielnie zorganizował pięć konferencji międzynarodowych, z których trzy były poświęcone wyłącznie energetyce jądrowej.

- International Seminar „New Generation Nuclear Power Plants – NPG NPP 96” (Nowe generacje elektrowni jądrowych) (SEP PTN)
- International Seminar ”Nuclear Energy for Poland NEP 99” (Energetyka jądrowa dla Polski) (SEP, PAN, PTN, IAE)
- International Seminar ”Nuclear Energy for Poland NPPP 2006 99” (Energetyka jądrowa dla Polski) (SEP, PTN)

Pozostałe konferencje (International Conference “Ecological Aspects of Electrical Power Generation” *Ekologiczne aspekty wytwarzania energii elektrycznej 2001* oraz International Conference “Electric Power Supply Strategy in the 21 Century” *Strategia rozwoju elektroenergetyki w XXI wieku 2003*) były poświęcone zagadnieniom ogólnym

wytwarzania energii elektrycznej z częściowym omówieniem energetyki jądrowej.

Po każdej konferencji formułowano wnioski lub uchwały kierowane do władz państwowych i instytucji powiązanych z technikami jądrowymi - ośrodkami naukowymi, uczelniami.

Początkowo tylko KEJ a później KEJ i nowo powstała organizacja SEREN (Stowarzyszenie Ekologów na Rzecz Energii Nuklearnej) organizowało cykliczne konferencje powiązane z Międzynarodowymi Targami ENEX w Kielcach pod wspólnym tytułem „Renesans Energetyki Jądrowej”. Konferencje były organizowane od roku 1996 do 2012. Ostatnia taka konferencja towarzyszyła Międzynarodowym Targom Energetycznym w Bielsku Białej. Tematyka tych konferencji obejmowała zawsze problemy związane z bezpieczeństwem jądrowym, ochroną radiologiczną, nowoczesnymi technologiami budowy reaktorów, ochroną antyterrorystyczną, ochroną materiałów jądrowych, ekonomią wytwarzania energii elektrycznej, ochrona środowiska. Konferencje cieszyły się dużym zainteresowaniem, ponieważ pojawiły się głosy o konieczności rozpoczęcia budowy polskiej elektrowni jądrowej.

KEJ był współorganizatorem I Kongresu Elektryki Polskiej w roku 2000. Na kongresie dwie sesje poświęcono wyłącznie energetyce jądrowej. Na II Kongresie Elektryki Polskiej organizowanym przez SEP w grudniu 2014 KEJ, SEREN, PTN przygotowały specjalną sesję poświęconą energetyce jądrowej pod hasłem *Jak w terminie i dobrze jakościowo wykonać Polski Program Energetyki Jądrowej (PPEJ)*. Wnioski z tej konferencji zostały opracowane przez wice prezesa SEREN prof. A Strupczewskiego zostały przekazane władzom państwowym.

KEJ był również współorganizatorem wraz z PTN Letniej Szkoły Energetyki Jądrowej w Warszawie 20012 oraz II Szkoły Energetyki Jądrowej w Warszawie w 2009 roku. Organizacje tego typu konferencji

przekształciła się imprezę cykliczną prowadzoną głównie przez NCBJ) Narodowe Centrum Badań Jądrowych).

KEI był również organizatorem w 2009 roku III Ogólno polskiej konferencji „Polska elektroenergetyka – realia, problemy, dylematy.

2.2 Udział w debatach publicznych, opiniowanie dokumentów, referaty i odczyty

Członkowie KEJ brali udział, jako prelegenci i uczestnicy w licznych konferencjach, seminariach, dyskusjach organizowanych przez różne ośrodki w tym zagraniczni producenci reaktorów jądrowych. Do bardziej znaczących należały konferencje i seminaria:

- „Energetyka atomowa w Polsce” Warszawa 2006
- „Energetyka atomowa w Polsce –czas na działanie „, Warszawa, Senat 2008
- Do najważniejszych opiniowanych przez KEJ dokumentów należą:
- „Polityka energetyczna Polski do roku 2030”. Dokument z 2009 roku.

Przygotowanie uwag było szeroko konsultowane i ich ostateczna wersja była przekazana autorom dokumentów i ośrodkom zwanym z techniką jądrową.

Do rutynowych działań KEJ należą organizowane seminaria na Politechnice Warszawskiej na tematy związane z techniką jądrową. Od roku 1996 do 2011 przygotowano 63 referaty. Obecnie seminaria organizowane są sporadycznie ze względu na spowolnienie realizacji rządowego programu jądrowego.

Szczególną aktywnością we wszystkich tych działaniach odznaczał się prof. A. Strupczewski.

2.3 Działalność informacyjna z wykorzystaniem środków masowego przekazu

Wykorzystanie środków masowego przekazu do właściwego informowania opinii publicznej

na temat techniki jądrowej napotyka na ogromne trudności ze względu na poszukiwanie wyłącznie sensacji wzmagającej poczytność lub oglądalność programów telewizyjnych a nie merytorycznej informacji. Dlatego kontakt z powszechnie dostępną prasą był i jest sporadyczny.

Członkowie KEJ opublikowali dotychczas kilkadziesiąt artykułów w dostępnych czasopismach i biuletynach głównie w *Postęпах Techniki Jądrowej*, *Spektrum*, *Academia*, *Wiedza i życie*, *Wiadomości Elektrotechniczne*, *INPE*, *Biuletyn Polskich Sieci Elektroenergetycznych*,

2.4 Współpraca z innymi organizacjami

Od chwili powstania KEJ stale współpracuje z organizacjami o podobnym przekroju zainteresowań i podobnych celach. Należą do nich:

- Polskie Towarzystwo Nukleoniczne
- Instytut Energii Atomowej
- Stowarzyszenie ekologów na Rzecz Energii Nuklearnej
- W latach na przełomie wieku KEJ współpracował ściśle z Sekcją Energetyki Jądrowej nieistniejącej dziś Państwowej Rady ds. Atomistyki.

Obecnie KEJ zrzesza około 40 osób.

Bardzo ważnym osiągnięciem KEJ było ustanowienie **MEDAL IMIENIA PROF. PAWŁA JANA NOWACKIEGO** Paweł Jan Nowacki był znakomitym inżynierem, profesorem i organizatorem w dziedzinach: automatyki, elektro-energetyki, elektroniki, miernictwa, maszyn elektrycznych, techniki jądrowej, techniki radarowej i techniki wysokich napięć. Przez wiele lat był dyrektorem Instytutu Badań Jądrowych w Świerku. Medal im. Pawła Jana Nowackiego jest nadawany przez Zarząd Oddziału Warszawskiego SEP na wniosek Kapituły Medalu im. Pawła Jana Nowackiego składającej się z

przewodniczących
kolegiów sekcji OW SEP.

Komitet Energii Jądrowej SEP propagując energetykę jądrową zawsze powoływał się na fakt, że jest ona przyjazna dla środowiska i dlatego silnie poparł inicjatywę grupy pod kierownictwem Doc. dr Romana Trechcińskiego proponującej u powołanie nowego stowarzyszenia skupiającego ekologów popierających rozwój energetyki jądrowej współpracującego z międzynarodową organizacją EFN (*Environmentalists For Nuclear*), której członkiem założycielem był prof. dr hab. Z. Jaworowski.

Powstanie Stowarzyszenia Ekologów Na Rzecz Energii Nuklearnej uważane jest za jeden większych sukcesów SEP.

3. Stowarzyszenia Ekologów Na Rzecz Energii Nuklearnej – SEREN

Założycielami Stowarzyszenia SEREN byli między innymi członkowie honorowi SEP Doc. dr Roman Trechciński, prof. dr Jan Felicki oraz członkowie Komitetu Energii Jądrowej SEP, którego przewodniczącym był prof. dr hab. Zdzisław Celiński.

Zebranie założycielskie Stowarzyszenia SEREN – POLSKA odbyło się w dniu 18 stycznia 2006 roku, na którym przedstawiono projekt Statutu. Rozpoczęto proces rejestracji Stowarzyszenia, korzystając z pomocy biura Zarządu Głównego SEP, zakończony 24 01 2008. W dniu 19 grudnia 2006 wybrano tymczasowy zarząd Stowarzyszenia, komisję rewizyjną i grupę roboczą do spraw publikacji. W dniu 28 grudnia 2006 podpisano umowę z SEP.

Celem Stowarzyszenia jest:

- pełne i obiektywne informowanie społeczeństwa o energetyce i jej wpływie na człowieka i środowisko

- informowanie o zaletach energii jądrowej szczególnie ze względu na bezpieczeństwo energetyczne, bezpieczeństwo ludności, ochronę środowiska i korzyści z jej wykorzystania
- integrowanie osób, które popierają użytkowanie energii jądrowej w celach pokojowych

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- wspieranie działalności informacyjnej w środkach masowego przekazu
- inicjowanie publikacji książkowych i artykułów
- wygłaszanie referatów i odczytów
- uczestniczenie w debatach publicznych
- przygotowanie informacji naukowych i popularno-naukowych
- udział w targach i wystawach
- organizowanie konferencji i spotkań
- współpracę z innymi organizacjami

W czerwcu 2007 na Walnym Zebraniu Członków i sympatyków przygotowano nową wersję Statutu a w lipcu przy współpracy z SEP uruchomiono, stronę internetową SEREN.

Prezisi SEREN

Prof. dr hab. Zbigniew. Jaworowski	19	12
2006 – 20 04 2011		
Dr Tadeusz Wójcik	20	04
2011 – 15 03 2012		
Prof. dr hab. Andrzej Chmielewski	15	03
2012 – 26 03 2015		
Prof. dr hab. Natalia Golnik	26	03
2015		

W latach 2008 – 2015 członkami Zarządu SEREN byli Sekretarze Generalni SEP Pani Jolanta Arendarska i Pan Andrzej Boroń

SEREN interweniował w sprawie sprzedaży części Specjalnej Pomorskiej Strefy Ekonomicznej utworzonej po likwidacji EJ Żarnowiec pismo 16 02 2007 oraz podpisał

wspólne (SEP, NOT, PTN) Memorandum do Premiera w sprawie EJ 25 07 2015.

SEREN organizował przy udziale SEP konferencje pod wspólnym tytułem „**Renesans Energetyki Jądrowej**” połączone z Międzynarodowymi Targami Energetycznymi.

Oprócz tego SEREN uczestniczył w wielu innych krajowych i międzynarodowych konferencjach i kongresach organizowanych przez Politechnikę Warszawską (I, II, III International Nuclear Energy Congres), SEP, PTN, Most Wanted, Ministestwo Gospodarki, Platts (Central & Eastern Europe Nuclear New Built Congress 2015) jak i w kilku konferencjach prasowych organizowanych przez Zarząd SEREN, SEP. Przedstawiciele Stowarzyszenia SEREN brali udział w 2015, 2016 i 2017 w posiedzeniach Nadzwyczajnej Komisji Sejmowej ds. Energetyki Jądrowej na temat aktualnego stanu przygotowań budowy pierwszej elektrowni jądrowej, W ciągu kilku lat działalności Stowarzyszenia wiceprezes prof. dr Andrzej Strupczewski wygłosił 82 referaty na różnych konferencjach. Członkowie SEREN (A. Strupczewski, Z. Jaworowski, A. Chmielewski, K. Rzymkowski, J. Baurski) brali udział w licznych dyskusjach, wywiadach, konferencjach prasowych organizowanych przez TV, tygodniki jak również w spotkaniach organizowanych przez studenckie Koła Naukowe.

Dążąc do polepszenia realizacji działań statutowych, we wrześniu 2010 na zebraniu informacyjnym Zarządu Stowarzyszenia Ekologów na Rzecz Energii Nuklearnej (SEREN) podjęto inicjatywę organizacji nowego czasopisma popularni naukowego, którego podstawowym celem zgodnie ze Statutem jest pełne *i obiektywne informowanie społeczeństwa o wpływie energetyki jądrowej (w pełnym cyklu paliwowym) na człowieka*

i środowisko ze szczególnym podkreśleniem bezpieczeństwa ludności i środowiska.

W dniu 22 12 2010 czasopismo zostało zarejestrowane tzn. wpisane do sądowego rejestru dzienników i czasopism poz. PR 17086) . Zgłoszono również zastrzeżenia patentowe.

Od roku 2011 czasopismo posiada Międzynarodowy Znormalizowany Numer Wydawnictwa Ciągłego (*International Standard Serial Number*) ISSN 2083-442X, a od roku 2012 jest zarejestrowane w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, poz. 544 Wykazu czasopism naukowych. **Publikacje przedstawiono na Rys 1 i 2.** W latach 2012, 2013 czasopismo było rejestrowane w Index Copernicus International. Dotychczas EKOATOM miał 17 wydań. Jednym z ciekawszych wydarzeń Organizowanych przez EKOATOM był konkurs fotograficzny. Czasopismo, jest jednym z czasopism wydawanych przez SEP. Niestety od roku 2015 jego wydawani zostało ze względu na brak funduszy zawieszono.

SEREN współpracuje także z innymi organizacjami np. WIN (Woman In Nuclear), PTN, EFN (Environmentalists For Nuclear Energy), SEP- KEJ, SEP. Forum Atomowe, Koło Seniorów SE, Zespół Nuclear, Obywatelski Ruch na Rzecz Energetyki Jądrowej. Poniżej prezentacja publikacji powstałych z Inicjatywy SEREN.

Obecnie SEREN zrzesza 96 osób.

4. Podsumowanie

SEP był jedna z niewielu organizacji inicjujących i konsekwentnie przez wiele lat promujących energetykę jądrową. Bardzo znaczącym krokiem było powołanie w SEP Komitetu Energii Jądrowej skupiającego

specjalistów, zwolenników i entuzjastów tego sposobu wytwarzania energii elektrycznej. Szczególnie istotna była aktywność SEP w ostatnich latach Kongresy Elektryki, wspólne Memorandum SEREN, NOT,PTN do władz państwowych, pomoc w organizacji Stowarzyszenia Ekologów, Kwartalnik Internetowy EKOATOM , Konferencje ENEX. Jest to istotne gdy stale waży się losy energetyki jądrowej i decyzja o rozpoczęciu budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej jest corocznie przesuwana.

5. Bibliografia

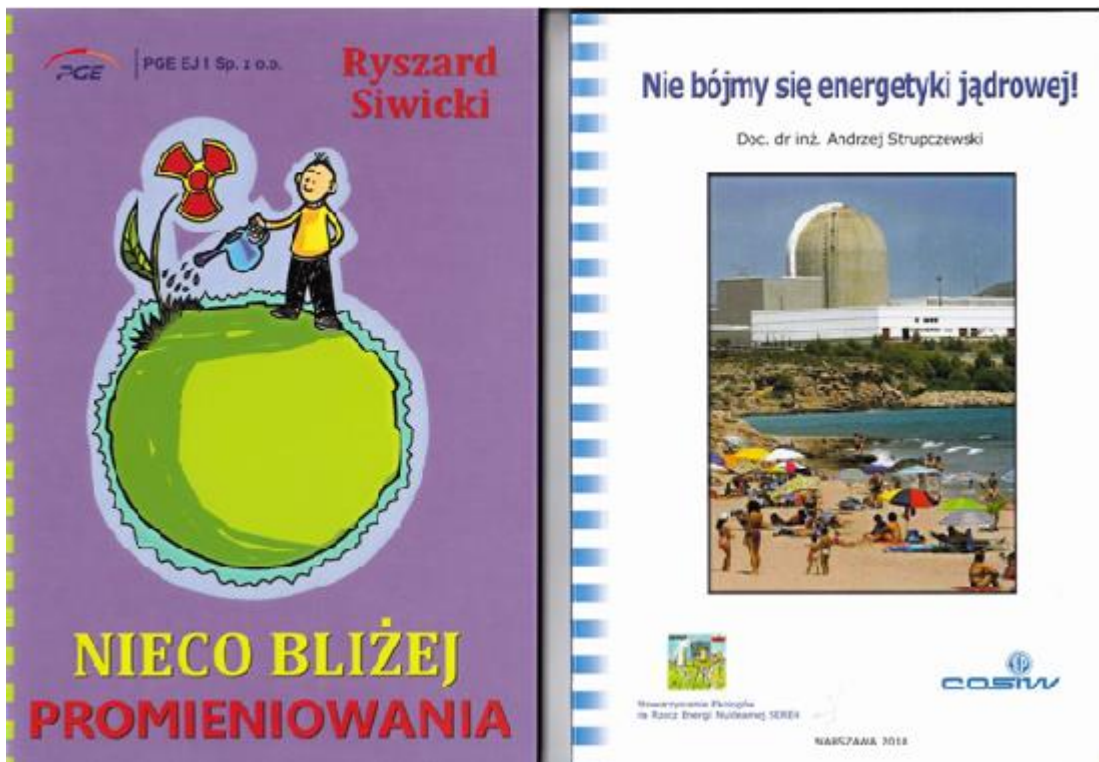
[1] Celiński Zdzisław „Działania Stowarzyszenia Elektryków Polskich na Rzecz wdrażania energetyki jądrowej w Polsce” *Spektrum* 7/8 Lipiec Sierpień 2011, Warszawa

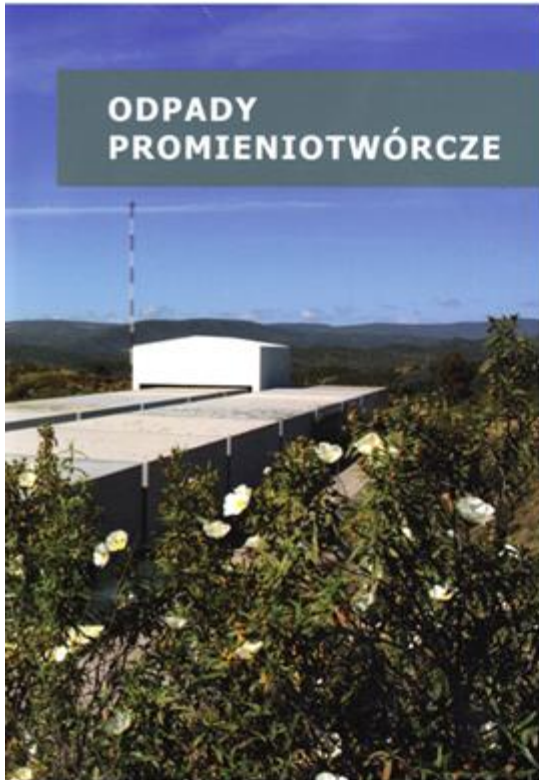
[2] Rzymkowski Krzysztof „Dziesięciolecie działalności Stowarzyszenia Ekologów na Rzecz Energii Jądrowej SEREN – POLSKA” *Spektrum* Lipiec Sierpień(7-8) 2016 Warszawa

[3] Rzymkowski Krzysztof „Sprawozdania z działalności SEREN z lat 2006 - 2016”

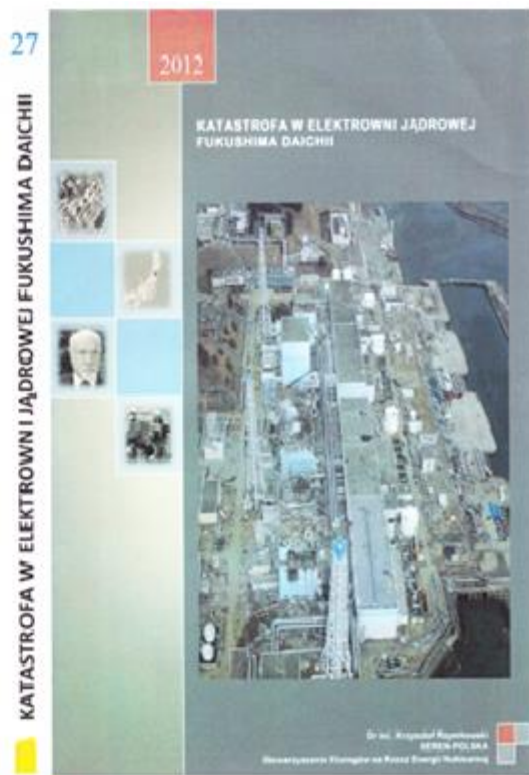
[4] Rzymkowski Krzysztof „Sprawozdanie z funkcjonowania internetowego kwartalnika popularno- naukowego EKOATOM 2016” Archiwum SEP , Archiwum SEREN.

Rys.1 Publikacje Książkowe SEREN przygotowane wspólnie z SEP

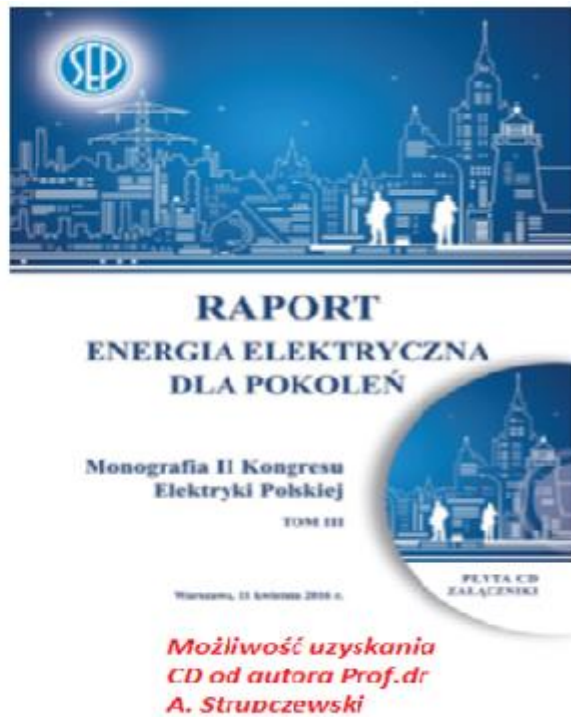
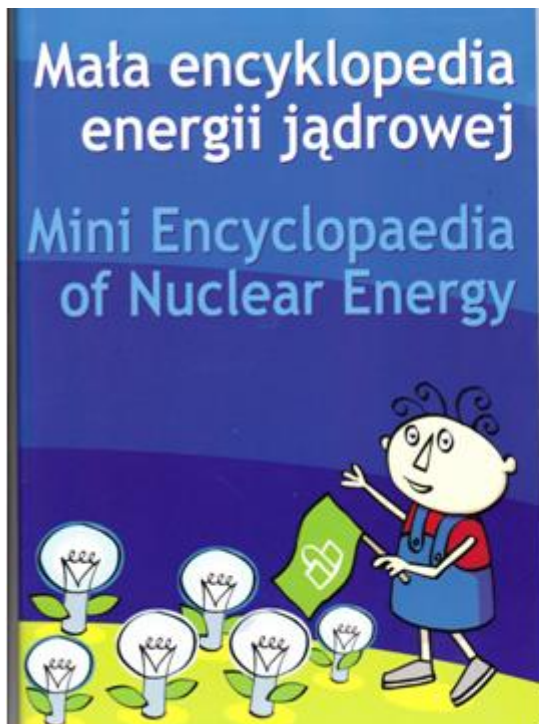

K. Rzymkowski

K. Rzymkowski

*Możliwość uzyskania
CD od autora Prof. dr
A. Strupczewski*

Rys. 2 EKOATOMY

